

naaede til Bunden Mange Familier have trods alt dette alligevel ikke Raad. Det kan trods alt Kniberi ikke slaa til. Saa gjør man Gjæld — Gjæld i Tusinder, indtil Samfundet er ved at falde sammen i sin egen Hulhed!

Ogsaa her gaar Exemplet nedad. Hvad Fruen og Frøkenen gjør, skal Tjenestepigen da ogsaa se at gjøre efter — ak, maaske indtil at sælge sig selv og sin Ære for at kunne faa Midler til mere Pynt! Hvad Familien i Stuen gjør, maa Folkene i Kjælderen ogsaa lære noget af. Den fattige Moder, der selv har lært at nøjes med de tarveligste Klæder, vil dog have Lov at dyrke Forfængeligheden lidt ved at udmaje de smaa Børn ligesom de fine Folks. Og hvad Kjøbstæderne gjøre, maa Bønderne ogsaa efterhaanden med til. Medens man før lavede alt sit Tøj hjemme paa Gaarden, kan man nu faa det anderledes elegant at købe. Det holder rigtignok ikke noget, og saa skulle Døtrene hvert Aar have nye Kaaber, nye Hatte o. s. v., indtil Fader ikke mere véd, hvorledes Gaarden eller Huset skal holdes oppe.

Jeg gad nok vidst, hvilke Summer der aarligt ofres til Klædedragtens umættelige Afgud. Man hører nok, at Folk trøste sig med, at Kjøbmændene skulle ogsaa leve, og Industrien flourer. Men Nationaløkonomien protesterer og viser, at overdreven Luxus altid er et Tab for Samfundet. Og selv om den intet sagde, saa siger Moralen: sæt Tæring efter Næring! og det Ord faar sikkert staa fast som Grundlov i enhver Husholdning, den være lille eller stor.

Vi have søgt at kaste et Blik paa Resultaterne; og jeg er overbevist om, at naar de virkelig vejes, vil det være fuldkommen sandt at sige, at Fordærvelsen paa Klædedragtens Omraade er lige saa stor en Samfundsulykke for Kvindernes Vedkommende som Drikkeriet for Mændenes. Og Frugterne ere noget nær de samme. Ligesaa mange Kvinder gaa til Bunds, gaa til Grunde i Synd og Skam ved Klædedragtens Fristelser som Mænd ved Drik. Ligesaa megen skjult Demoralisation (der dog er aabenbar nok til at gjøre Skade vidt og bredt) i de højere Klasser paa dette Omraade som paa hint. Ligesaa megen økonomisk Elendighed for Familier og Hjem ved det ene som ved det andet. Sandelig, det er ikke for stærk en Dom at udtale, at vi staa over for et Samfundsonde af den alvorligste Art.